

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сант.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 сант.

ПРЕТПЛАТА ИЗЛОЖИ:

Месечно 3 франка, тромесечно 8 франка, годишње 36 франка

ЦЕНА ОГЛАСИМА:

Свита огласи 0.20 франка од петог реда, већи огласи по погодби. Новац се полаже државни и ком-сарима и дипломатским институцијима.

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

Пошту слази преко Краљ. Срп. Генерал. Консулата у Солуну.

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан редакције Коломбо улица бр. 33 Salonique

Поједини бројеви се могу добити у Солуну код аген-аје „Друштва грчке штампе“ улица Булгаркова бр. 5, близу главне поште.

НАДМОЋНОСТ САВЕЗНИКА

Позната је историска чињеница да је код ратујућих страна идеја о миру потицала увек од стране побеђених или од оних који су у напред предочавали неминовни неуспех и катастрофу, те су у згодним моментима прибегавали томе средству; међутим данас имамо примера да са предлогом о миру изилази Немачка са својим савезницима и то у својству охолог и надменог победоца, који позивље побеђене на измирење нудећи им услове које допушта њихова ритерска великодушност!

Да би смо представили фактички однос који у овом моменту постоји између ратујућих група, ми ћемо се послужити статистичким подацима који ће бити најизразитије сведочанство снага оба противника.

Код наших савезника: Русија 185, Енглеска 46, Француска 40, Италија 35, Румунија 7, Белгија 7, Португалија 5, Србија са Црном Гором 5, свега 330 милиуна становника.

Код наших противника имамо ово стање: Немачка 70, Аустро-Угарска 56, Турска 25 и Бугарска 4, свега 154 милиуна душа.

Ако овде урачунамо и извесне разлике које су последица ратних операција, онда ће бројни однос бити овај: 308:176, милиуна, што значи да су наши савезници надмоћнији од својих противника са 132 милиуна душа.

Овде нисмо урачунали губитак немачких колонијалних посета у Азији и Африци, као и окупацију јужне Месопотамије, а ако уз то напоменемо да ми имамо на нашој страни Јапан а сем тога и један огроман колонијални резервоар људства од преко три стотине педесет милиуна становника, онда ће нам истом бити појмљиво да схватимо прави значај односа који данас постоје између ратујућих држава и народа, нарочито због тога, што је утврђена чињеница да је један од првих и главних услова за успешно вођење рата имати потребних резерви, којим ће се попуња-

вати и освежавати борбене јединице.

Друга важна и тако битна чињеница, која је нераздвајни елемент успешних ратовања, јесте финансиска моћ наших савезника, чије је богатство готово у истој сразмери као и бројни однос борбених држава и народа.

И Немачка, напрежући са општом мобилизацијом цивилног становништва своје последње снаге и напоре, уверена је да јој ни то последње сре-

ство неће помоћи да успешно настави овај тако велики и крвави рат при помисли да се не може борити до краја са многобројним противницима који су је својом техничком опремом достигли, а који истовремено располажу и са неизмерним богатством и огромним и неисцрпним резервоаром људских снага.

Задржавајући се на констатовану ових факата, ми држимо да ће наши читаоци и без даљих коментара појмити у чему лежи прави значај немачког корака за мир.

ПОД БУГАРСКИМ ЈАРМОМ

XI

Какво је поступање са грађанима и какову су политикку Бугари у Битољу водили то смо видели. Економско стање такође нам је познато из разних дописа који су у овом листу излазили. Но ипак узред нагомнијем да је било породица које се рачунају међу нај-мућније да су формално гладовале. Било их је које ни трунке брашна у кући нису имале по неколико дана, а о другима намирницама не може бити ни речи. Цене су биле баснословне. Требало је само присуствовати делењу брашна, које су наше власти одмах по ослобођењу Битоља вршиле, па да чо веку памет стане — гледајући ону жудњу да што пре до негда дођу. Неке жене су ми говориле: «Нека је жив краљ — хитаи, господине, кући да направим ма-ло каше, те да ми деца загреју стомак, јер веруј Бога, да има месец дана како ни једно од њих не зна шта је кашеку узети у руку». Имућнији су примали чисто са неким малим стидом и уз државанем, али је то одмах регулисано те су сви код својих кућа добили одређени део. Одмах по подели брашна варош је добила други живот. Лица се намах разведрише и улеце оживеше. Благосиљању није било краја, а узвици живео Краљ и хвала, стално су се понављали.

Неки грађани који су као чланови и ако не добровољно — реквизиционе комисије бугарске били, кад су се обратили за брашно толика је ларма дигнута на њих од стране становника да су се морали склонити и доцније доћи до брашна. Том су приликом страшне речи падале противу Бугарске и њеног режима у томе крају. Протести са клетвом дуго

су се по улицама вароши Битоља слушали.

Тако је било са стањем вароши, али беда и пропаст селакова не може се описати. За њих се у кратко може рећи: пропали су. Немају нагде ништа под ведрим небом. Многима ни кров над главом није поштеђен остао. Одмах по уласку наше војске полицијске власти делиле су им брашно и со. Они нису у почетку умели ни речи рећи. Стајали су забезекнути и својим очима нису веровали да им неко дели брашно и со. Они су се укипили и гладни, очима блудили по онима који им дају. Њима је отимано, а не давано. Њима су они, који су им и кожу слеђа одрали — годинама говорили: ми смо ваша браћа — ми ћемо вас ослободити, економски подићи и од ага и бегова спасти, а ти дођоше и савршено их упропастише. Све оно што су стотинама година у ропству турском сачували и што су им очеви и прадеде стекли, они бездушници за кратко време трага од тога не оставише. Турци, којима је вековна политика била: материјално ропство Хришћана, нису овако са овим намућеним селјаком никад радали.

Ако су му дала и плод његова рада отимали — ипак су му кору хлеба и стоку за обраду земље остављали.

Ови дивљаци и бездушници ни то му не дадоше и не оставише. И онда, је ли чудо што су селјаци у нама видели и осетили праву браћу. Зар није оправдана она радост код свих што нас поново виде, а тим пре, што их збиља нечујене беде од страшне сироти, која би од глади наступила — спасосмо. И то их спасавамо онда, кад су им Бугари пунили уши да смо ми од глади по Албанији поумри. Бугарске

војне власти су по селима одмах сву храну људску и сточну реквизирали. Плаћали нису, нити расписке давали, селјаку су оставили колико за двомесечну исхрану. Стоку су узимали по њиховој произвољној цени. Овцу су плаћали 4 лева, а најскупљу 6-50 лева; јагње 2-50 лева, но где би купили два — треће је долазило бесплатно, то је облигатно било. Са крупнијом стоком приврвене су још веће злоупотребе. Један во плаћан је највише 20 лева, а поред тога селјак је био дужан да од тога новца плати општини аренду.

Пример Надо Костевић из Сливнице за седам говеди плаћено му је 142 лева од којих је морао 82 лева платити општини аренду; Петру Србиновићу из Сливнице за 40 комада оваца и двоје говеди платили су словом стотину двадесет лева од којих је платио 47 лева аренде, а сем тога 5 лева мито председнику општине. Ми смо ова два примера навели — док међутим са свима је овако поступано. Но сем овога испред самог бегства Бугара — насилно су отели и без и једну пару да су дали од села и то: из Скопчира 4500 оваца, преко 150 крава и волова, из Сливнице 3500 оваца, велики број крава и волова, из Живојина 2400 оваца, Добровени 2500 оваца, велики број говеди и све коње, које су у селу имали. Коње, волове, краве, свиње и у опште сву стоку опљачкали су, нешто у самом почетку, а остало испред свога бегства. Селјацима нису оставили ништа и ништа, те сутра нема са чим ни педаљ земље изорати.

Сем овога Бугари су од селјака наплаћивали и порез по турском систему. Прво су им узели беглук (плаћање на стоку) па после десетак. Спремали су и други неки нови порез, али селјаци веле: Господ им не даде да то учине! Ето и ако бледе слике бугарског варваризма по селима, која су били окупирани. Но није ово ни стоти део од онога што су ови зликовци починили, а о чему ће у своје време бити реча.

Ђ.

ГРЧКА ШТАМПА

„Македонија“: За оне који пажљиво прате догађаје, стање у Атинском деспотату нема ничег неприродног. Зна се да краљ Константин не води никако грчку политику. Једина му је жеља, једина брига да се покаже што услужнији према Немачкој, али у исто доба и да спасе свој престо. То је несумњиво. И управо ова његова жеља и диктира м

држање које има после жалосних догађаја новембарских. Јер тада је истина извукао мач против Споразума, али је имао у виду две претпоставке. Лако је погодити које су те претпоставке: то је његово уверење да ће брзо моћи сконцентрисати велики број резервиста, и затим вероватно силазак Немаца.

Али ове вероватноће већ се озбиљно сукобљавају са стварношћу. Не може се више имати наде ни у концентрацију великог броја резервиста, нити у брз и успешан силазак Германо-Бугара. И отуда долази с једне стране његова помрљивост, док с друге, његови органи не престају претити свима и свакоме са уобичајеним надменим тоном. Јер се може сматрати као тачна вест по којој је Константин дао да се разуме како је готов уступити Споразуму све само ако му се обезбеди престо.

Али ако би се ова околност узела само као проста намера за развлачењем, као што је без сумње и вест о «новој болести» његовој, ипак се мора сматрати као доказ о његовој немоћи. Како му драго извесно је да Константин осећа потпуно непријатност свога положаја, непријатност коју је створила искључиво његова политика, и стога не зна сада шта да ради. Константин личи у овом случају на злочинца који је ухваћен на делу и која је у забуди да ли да удари или да моли за опроштај.

Друга нота коју већ Савезници спремају, пресећи ће брзо и коначно овај Горњијев чвор. И Атина ће престати да буде она тајанствена загонетка, коју већ одавни гледамо сви. (Данашњи уводни чланак)

„Елас“: Лојд Џорџ, Чечик и Балфур говорили су једно за другим у скупштини о грчким стварима. Из говора њихових излази да ће се овога пута коначно решити ове ствари.

И шта ће сад збиља бити са краљем, који је наредио она убијства? Шта ће бити с официрима, који су их извршили? Шта ће бити с резервистима, које сад хране из двора као стражаре крунине? Шта ће бити са судијама, који постадоше органи политике? Шта ће најзад бити с новинарима, који су официре туткали да руше суседне штампариие, и који свакодневно трују своје читаоце отровним лажима?

Г. Балфур извесно није узео у обзир све ове категорије. Јер прапада народу у коме народна част има вековну традицију, и није никада названа непоштење, кукавичлук и атентат. (Број од 14. децембра).

Пол-Луј

ВИЛСОН И МИР

Текст Вилсонове циркуларне ноте

Лондон, 15. дец.

Нота Сједињених Држава преко је личним рефлексјама председника Вилсона, чији текст гласи:

„Ове мисли председника Сједињених Држава нису никако у вези са предлозима Немачке о миру, ни са побудама, које су ове изавале. Зато председник моли да се оне испитају по својој чистој вредности и као да би биле поднете под разним околностима.

Председник је мишљења да се знаће прилика, да се од стране зараћених држава изазове изражавање гледишта сваке од ње односно услова под којима би се рату учинио крај и односно споразума, који би били довољни да се избегне обнављање борбе или припреме за нов рат.

Председнику је час, да скрене пажњу оних, којима се обраћа на факт, да су целини државника свих зараћених народа обеју група у основи исти, такви какве су они објавили својим народима и целом свету. Сваки хоће да права и привилегије малих и великих народа обезбеди против напада или неспоразума у будућности. Свакоме је жеља да се у будућности осигура против нових ратова. Сваки гледа са неповерењем на стварање нових противничких савеза. Напротив, сваки је готов да испита питање о стварању уније свих народа да би се обезбедили мир и правда у целом свету. Сваки верује за корисно да крај садашњег рата утврди на основи услове, који би обезбедили интегритет и независност територија и политичку и трговинску слободу заинтересованих народа.

Ако противречности наставе да се развијају у правцу неодредених циљева, спором агонијом, док једна зараћена група не буде исцрпена, ако се на жртву и даље приносе милиони људских живота, док један од противника не остане без ових, ако мржња достигне степен незаборавности за будућност, тада ће ваде на мир и споразум слободних народа постати узалудне и некорисне.

Ето, зашто је могуће, да је мир ближи него што ми опште верујемо, да услови мира обе зараћене групе нису тако непо-

мерљиви и да би замена мисли бар отворила пут за састанак на једном конгресу.

Председник предлаже мир, не посредовање. Он предлаже почетак сондирања, да би се неутралним и зараћеним народима показало, колико може бити блиска благодет мира, о коме човечанство сања са све већом и не преставом жељом“.

ПОКУШАЈ АМЕРИКЕ

— Мишљења руских политичара —

Петроград, 15. дец.

Агенција Весник јавља: Посланици Думе изразили су се на следећи начин о Вилсоновој ноти.

Г. Рођанко, председник Думе рекао је: „Тренутак још није дошао да се претресају услови мира. Питање о миру не може се покренути пре пораза Немачке, јер треба да мир гарантује човечанству периоду спокојства и напретка“.

Г. Милуков је изјавио: „У садашњим околностима не може постојати питање посредовања или интервенције. Наши предлози Немачкој, као и немачки предлози Савезницима не би довели ни до каквог резултата, јер би их обе зараћене групе сматрале као недопуштене.“

Г. Синфонт је рекао: „Трговински интереси узносе Америку над војним интересима. Прилазак Сједињених Држава једној зараћеној групи, и специјално централним државама мало је вероватан, јер би он изазвао компликације у односима између Америке и Јапана.“

ЖОФР—МАРШАЛ

Важне одлуке француске владе

Париз, 15. децембра.

Влада републике, да би признала сјајне услуге учинене отаџбини од генерала Жофра указом од јуче наименовала га је за маршала. У томе се указу вели, да то достојанство «укинуто у дугој периоди мира није се могло боље успоставити него у корист генерала, који је два пута на Марни и Изеру победнички зауставио напредовање непријатељских армија у тренутку, кад су ове мислиле да су достигле циљ.»

Последњи француски маршал био је Канробер, херој из кримског рата, који је умро пре 20 година. Француска је до сад имала 324 маршала почев од првога у 1183. години. Жофр је дакле 325 маршал Француске.

По одлуци француске владе генерал Нивел, врховни командант Северне и Северо-источне војске и генерал Сарај, врховни

командант Источне војске зависиле од сада директно од министарства војног. Овом одлуком укинута су декрети од 2. децембра од 1915. по коме је генерал Жофр био стављен на чело свих француских армија, па и солунске и од 13. децембра 1916. год., по коме је генерал Жофр наименован за техничког саветника владе.

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Француски коминике

Париз 15. децембра

Артиљеријска борба на неколико сектора јужно од Сома. Дејство француске артиљерије произвело је пожар и експлозију код једне немачке батерије.

У области Беврења Французи су извршили успешно експлозију више мина. При крају операције Французи су искочили из ровова и заробили више војника. На осталом фронту мирно.

Италијански коминике

Рим, 15. дец.

У зони долине Адиџа наша је артиљерија тукла дефанзивне непријатељске линије. На осталом фронту наше трупе имају омање сукобе са непријатељским претходним јединицама.

Руски коминике

Петроград, 15. децембра.

Од прилике један турски баталјон предузео је офанзиву у области Петракале, али је нашој ватром био одбијен. Турци су се вратили у своје ровове. Код Шарафкане, југозападно од Муша, наше извиђачке заузеле су турске ровове и заробиле војнике.

У области Ванског језера наше су трупе одбиле непријатељске одреде прешле у офанзиву и заузеле село Атаман. Турци, под нашом пресијом повукли су се на исток.

Румунски фронт. — У току јучерашњег дана непријатељ је огорчено нападао наш фронт. У области Римник северно од Мигуре непријатељ је успео да потисне нашу коњицу и румунску пешадију. Пошто смо код Римника одбили једну серију напада, непријатељ је био приморан да напусти прву одбранбену лини-

ју ровова, коју је наша артиљерија разрушила. На свима осталим тачкама непријатељ је био одбијен претрпевши велике губитке. За време противнапада запленили смо више митраљеза.

Борба се наставља на целом фронту.

У Добруџи, операције од мање важности.

Руско-румунске операције

Лондон, 15. дец.

Војни кретићар «Тајмс» тврди да су руске трупе евакуисале целу Добруџу, сем једне тачке на северо западу, која је потребна ради осигурања повлачења до Браиле. Руско-румунска војска која операше јужно брани са оштрим варош и задржава непријатеља на више 20 километара од Браиле.

НЕМАЧКА НОТА

— Званичан текст немачке ноте о миру —

Раније смо у изводу саопштили и коментарисали немачку ноту о миру, редиговану од самог кайзера. Данас смо у могућности да је у целост саопштите Она гласи:

«Најстрашнији рат, који је историја познала пустоши већ две и по године велики део света. Ова катастрофа, коју веже једне опште више него хиљадугодишње цивилизације нису могле спречити, погађа човечанство у његовој најдрагоценијој имаовини. Она прети да под својим рушевинама сахрани моралан и материјал прогрес, којим се Европа дичила у почетку XX века.

У овој борби, Немачка и њени савезници, Аустро Угарска, Бугарска и Турска доказале су

своју неразориву снагу, задобивши знатне успехе над противницима надмоћним у броју и ратном материјалу. Њихве непробојне линије одолевају непрестаним нападима армија њихових непријатеља. Скорашња диверзија на Балкану је брзо и победоносно осујећена.

Последњи догађаји доказали су, да продужење рата не би могло сломити њихову отпорну снагу; општа ситуација их преовлашћује, да се надају новим успесима.

«Да би бранили своју егзистенцију и слободу свога народног развића, четири савезничке државе биле су принуђене да се лате оружја. Дела њихових оружја нису у томе ништа променила. Ниједног тренутка оне нису биле лишене убеђења, да уважавање права других народа није у опрци са њиховим правима и њиховим законитим интересима. Оне не теже да скрше или униште своје противнике. Свесне своје војне и економске снаге и готове, ако треба, да наставе борбу, али надахнуте истовремено жељом да зауставе постојеће крви и да учине крај ратним ужасима, четири савезничке државе предлажу, да од сада ступе у преговоре о миру.

«Оне су уверене, да би предлози, које подносе и који циљају да осигурају опстанак, част и слободно развиће њихових народа били подесни као основе за успостављање трајног мира.

«Ако се упркос овој понуди мира и цивилизације борба буде морала наставити, четири савезничке државе решене су да је воде до победоносног краја, скидајући са себе свечано сву одговорност пред човечанством и историјом.

Бетман Холберг“

ВИЛСОНОВА НОТА

Објашњење њеног зачетка

Лондон, 15. децембра

«Дејли Кроникл» публикује један чланак телеграфсан из Њујорка, који се односи на мистерију коју прикрива посредничка нота председника Вилсона. Ова су објашњења француски пример дубоког карактера, немачке дипломације.

Телеграм доноси да је питање почело да се претреса у Њујорку на једној седници кабинета у току које је Вилсон изјавио да

ФЕЛТОН

† Милован - Мићун Станојевић

коњач. поручник, водник једног челичног коњачког пука

...Тамо и последњи, где су Перестери Пружили под небо своје суве руке, И магло од крви помрачили сунце,

Пали су на доглед своје дивне луке, Костима покривли злаћене врхунце Ковевке имена и славе дедова!..»

Б. Г.

Гадје су спремане! Погледај, како је мирна пучина новог српског неба; погледај, како се беласају једра на катаркама!..

Откоп се! Крени на пут бесмртности, јер те чекају тамо многе наши витези, витези чисти, витези Велике Мисли! На њиховим бедрама не висе ваше

дамасков палеш; на њиховим прсима не свијају се укрштени мачеви под првеном—крвавом траком!.. То су оставили они нама, нама који остајемо да кепашемо златним словима стране историје..

Али у њиховим очима оја онај ојај Великих Синова, у њи-

ховим зенама крије се жижга српског заветног сунца; оно, негледом, погледај ово сунце на српском небу: оно свија од њихових погледа оно објекта сваку нову грудну наше земље; оно нас води, оно нас храни, оно нас ноји!..

Отисни се, крени тамо, Мићуне! — — — — —

Благ, миран и поштен био је увек. Нежан осмејак лебдео му је на уснама и када смо подносили највеће патње, и кад смо гладовали, и кад смо били бескућници у изгнанству, у нашој српској Одисеји..

Али када је непријатељ био пред њим — његове благе очи засијале би у гњеву, његов девојачки осмејак дрхтао је од мржње и освете.

Вечито у строју, вечито пред својим водом, ретке храбрости и безумног пожртвовања, детео је с Куманова на Прилепу, с Првеза на Битољу, с Батоља на Злетово и Брегалници, с Брегалнице на Радовиште..

Са Радовишта на Цер, с Цера у Срем, из Срема на Колубару, с Колубаре на Београду..

Ударце његовог вода памте и Турци и Бугари и Маџар и Немци! Они се добро сећају оног коњаника на високом адату, чије су копите дотакле с Руме! Бугари добро памте Мићу — нову сабљу у Брестовцу!..

Витез на коњу и сабљи, био је витез и на бајонету; кад смо кренули, оног великог дана, пут наше Отаџбине, био је коњаник без сабље, хулар без коња, пред својим водом пешке, с бајонетима и бомбама..

Показ непријатеља на Аранђелов дан, платио је Мићун животом! Са ревозером у руди, када се прот пред овом вије вадом, у красковорју крвавог јутра, одбјао је Мићун десето-струко јачег непријатеља.

У животу успевао је у свему, успео је и у својој смрти: лешеви непријатеља силези су венац око крваве главе нашега хероја!..

Гадје су спремане, Мићуне! Пучина је мирна: отисни се! Кад стигнеш тамо међу наше коњанике, реци им ово:

Немилостива смрт пружила је неколико пута своју копчаду, бледу руку, да узабере који рин из дивне алеје, наших коњачких витезова.

Реци им, да ми, њихови на-

ако истрага о торпильрању „Марине“ и торпильрању других лађа докаже да је Немачка извршила те злочине, било би корисно да се са њом прекину сви дипломатски односи.

Кабинет је прихватио предлог председника а гроф Берндорф, немачка посланик, разумео је да ће се криза избећи, опумоћавајући Вилсона да интентивше у преговорима за мир. Према томе он је успео да повлече Америци и свима неутралним земљама једну ноту која се односи на мир а која је требала бити увучена нап.

„Дјела Кроњик“ наставља: Председник је имао два отворена пута за делање: или да се прави као да не зна о предлогу за мир, и у том случају да опозове г. Жерара посланика у Берлину и да протера грофа Берндорфа, или да одложи ову акцију у нади да претрпевање о миру може да одложи нечовечну акцију сумарна. Али је Немачка била уверена да у случају ако преговори не дођу до резултата, акција би сумарна постада јача него инад, спречавајући америчку трговину и приморављујући Америку да уђе у рат.

Г. Вилсон је нашао за потребно да тражи од Немачке детаље о њеним намерама и доцније решио је да од сваке ратујуће странке тражи објашњење релативно њиховим циљевима. Нота је примитивно садржала приредбе о које Немачка мора да води рачуна, али је Вилсон прешао преко тога, јер му је гроф Бендорф најавио да не предузима ништа против Немачке пре него што се преговори који су у току не заврше.

ЈЕДНО ПРИЗНАЊЕ

Бугари потомци Хуна

„Хрватска Ријеч“ доноси: „Читамо у сушачким „Приморским Новинама“ ову белешку: „Панов из Софије пише у „Норд унд Сид“, да су Бугари потомци старих Хуна, који су дошли у Европу, и да су њихови једини сунородњаци у Европи Мађари и Финци. Бугари су до данас сачували главне црте хунског карактера и њихове физичке конструкције. Словени су савалаци, отворени, нестални, лењи и неенергични, а Бугари су хладнокрвни, тихи, вредни и енергични.“

До сада су највише владале три теорије о пореклу Бугара: 1) да су словенског порекла; 2) да су фанскопуларског; 3) да су турско-татарског. Но биће да Панов има понајпре право, судећи по оном његовом упоређењу Бугара и Словена.

Не упуштајући се у оцену вредности закључака г. Панова

о пореклу Бугара, јер смо много раније знали, да они нису Словени, већ прави Хуни из времена њиховог пустошења, упозоримо на последњу реченицу, управо заједљиву примедбу хрватског листа, да се види, како Хрвати, који су још у ропству, гледају на страшну издају Бугара.

ци, трговачки агенти, распростарили по Солуну гласове да ће добити дозволу за оснивање банака. У том циљу они су позивали јавно преко новина на упис акција, као што је то био случај са неком Краљевско-Српском Трговачком Банком.

Како су овакве верзије по све неосноване и тенденциозне и могу лако довести у обману јавно мњење, а тиме пружити њеним финансијаторима повољне услове за злоупотребе, Господин Министар Народне привреде наређењем својим под Бр. 3023 овластио је потписаног: да јавно обзнани да поменуто Министарство неће издавати никаква одобрења за оснивање нових банака и предузећа, све докле, док се не поврати српска територија и Краљевска Влада не инсталише дефинитивно на нашем земљишту.

Делегат Министарства Народне Привреде, Др. Сима Ј. Аврамовић.

Енглеска и провизорна влада.

Из Лондона јављају да је виши енглески комесаријат у Египту примио наредбу да призна дипломатског изасланика провизорне владе у Солуну.

Заборављене ствари.

Онај поручник, који је при укрцавању на Крфу предао једноме војнику завежљај са разним стварима, нека се за исте обрати Команди Места или јави своју адресу.

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Са нашег фронта

— Српски авијациони животијај —
Солун, 15. децембра.
14. децембра сем артиљериске батре није било других догађаја.

Одговор Немачке

Лондон, 15. децембра.
Телеграфишу званично из Берлина: Одговор немачке владе на ноту председника Вилсона предат је јуче. У одговору се вели: Царска влада примила је, у пријатељском духу, племенити предлог г. председника Сједињених Држава, коме је циљ да створи основе за припрему трајног мира. Г. председник показује циљ, који га интересује и оставља зарађеним владама слободан избор пута, који

може одвести закључењу мира.

Царска влада сматра, да је најбоље средство за постизање тога циља не-одложни почетак измене мисли. Остајући при својој изјави од 12. дец., којом је нудила почетак преговора о миру, царска влада има част да предложи сазив без одлагања једне конференције представника зарађених земаља на неутралном земљишту.

Немачка влада сматра, да се велики циљ избегавања нових ратова може постићи пошто се заврши овај рат. Када буде дошао повољан тренутак, она је готова да са радошћу сарађује са Сједињеним Државама на остварењу овог узвишеног циља.

Нота Америке

Лондон 15. децембра.
Једна нота из Вашингтона даје извесна објашњења која се односе на ноту председника Вилсона о миру. Она наглашава факат да председник својим предлогом не мисли да приближи све ратујуће државе. Председник је учинио корак код ратујућих странака из личног и националног разлога у искреној жељи да се у служи човечанство. Влада Сједињених Држава не би могла да претрпи ново понижење исте природе оно са Лузитанијом а да не објави рат Немачкој. То су главни национални разлози који су мотивисали интервенцију председника Вилсона у корист мира.

Оставка министра војног

Баден, 15. децембра.
„Фосише Цајтунг“ јавља да ће генерал Кребатин, аустро-угарски министар војни дати ускоро оставку. Њега ће заменити генерал Шлајер.

Опљачкани музеји

Рим, 15. дец.
„Месађеро“ јавља да су Бугари Немци потпуно опљачкали музеје краљевске палате у Букурешту.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Русија и провизорна влада.

Руска је влада телеграфски известила да је склона да призна представнике провизорне владе у целој Русији.

Имендан г. Венизелоса.

Давас прославља г. Венизелос, шеф провизорне владе свој имендан. По његовој жељи неће примати честитања.

Че титамо г. Венизелосу и имендан.

Споразум и краљ Константин.

„Еко де Пари“ пише, да се краљ Константин држи према Споразуму као прави непријатељ. Лиет жељи да посланици Споразума напусте Атину.

„Фигаро“ пише да је највећа заблуда узета у обзир последње протестације краља Константина коју, поводом свађега, грди и напада.

Атинска штампа и Споразум.

Атински лист „Емброс“ пише: Званично признање Венизелосових дипломатских агената од стране Енглеске доказује да овај врло рђаво осећања према Грчкој. У остатак цела Енглеска политика је једна серија агресивних и увредљивих акција. Француска која је моментално залутала, поново ће пријатељски делати са Грчком, чија су интереси саобразни њеним интересима. Грчка не може бити више заложена енглеској тиранији. Она треба да нађе другог обвезника са којим ће везати своју судбину. У место да буде под енглеским протекторатом боље би било да прими руски протекторат.

Насилно регрутовање.

Бугари безобзирно и противно одредбама међународног права одводе наше грађане у војску и упућују их на фронт противу њихове воље. Тако софијски

„Мир“ јавља: „Први регрути из охридског, дебарског и струшког среза, на броју око 3000, врло свечано су испраћени из Охрида за престоницу“. А „Утро“ допуњује овом белешком: „Из Фери зовића нам јављају, да су пре неколико дана млађи арнаутски 41. класе из Феризоваћа и среза уз песму и свирку пошли за Скопље да ступе у редове војске. С песмом и узвицима „Риофт шун Бугарска“, млађи иду поносни што ће служити у бугарској војсци“.

Још само нешто су заборавила ова два „хунска“ листића: требали су истаћи, како су регрутовани „млађи“ и плакали од „превелике радости и среће“, па би слика била јаснија и потпунија!

Вук на вука.

Према „Камбани“: „Бившег градоначелника нишког С. Иванова потпуно је оправдао моралски војни суд.“ „Лепо наш народ каже: „Вук на вука ни у гори неће.“

У плачку!

Софијска „Камбана“ доноси ову белешку: „Управник Етнографског Музеја г. Ст. М. Костов отпутоваће ускоро у Поморавље, да скупи старе бугарске материје, одеља, оружје и домаће предмете“. Кад би се ова белешка превела тако да је цео свет разумје, она би морала гласити: „Управник Етнографског Музеја, плачкаш Ст. М. Костов, отпутоваће у поробљене крајеве Србије, да опљачка све што још није опљачкано, како би и то постало што пре бугарско.“ Боже, Боже, шта ће бити, кад се за сву плачку и за сва злочинства буде одговарало пред судом осветничке правде?!

Објава.

Министарству Народне Привреде на Крфу дошло је до знања да су извесници српски подани-

Петровић чиновник, Стеван Бурмазовић пеш. капетан.

Именовани могу ове карте сами подићи, или јавити тачне адресе да им се пошљу.

ПОШТА

За Србију

Воја Анђелковић штампар, машиниста извештава своју жену Мицу Анђелковић краљ Милутина 51 Београд да је жив и здрав и да је добио њен извештај о њој и деци који га је много обрадовао, моли своју жену Мицу да чува децу јер о њима много брине и моли је да му се чешће јавља преко Београд. Новина или Црв. Крста. Поздрав шаље деци њин тата Воја.

Пеш. поруч. Светозар Микић извештава свога оца Маленка Ме-

кића Књажевац да је жив. Тихомир и Влада је код мене. Лепа нека не брине. Одговорите на пошту бр. 8.

— Данило М. Ацић жељ. чиновник извештава Сретена М. Богаћевића, трг. Наталинце окр. крагујевачки да ме извести за Кину и жељи примила послати новац и треба ли јој новац Са браћом је здрав и зетом.

Пеш. поруч. Светозар М. Микић извештава своју супругу Росу, село Лужик (срез моравски окр. нишки) да је здрава. Јавите јесу ли деца Пера и Рада живи. Милivoјев Тека здраво је, да се не брине. Пошта бр. 8.

— Реков Владимир Поповић, извештава своју мајку Персу Г. Поподију — Књажевац, да је здрава. Јавите јесу ли Љубица, Миле и Боса здраво. Бошко здраво, новац добијате. Пошта 8.

САОПШТЕЊА

Радисав Маринковић из Косовске Митровице, Бугарски, општински чиновник из Ниша, Михаило Петровић деловођа општински и Живојин Бабић тумач, да се одмах јаве Владином Комесарима.

Да изволе предстати Ген. Консулату ради извесног саопштења г. Исак Тајтаковић, Христина Митровић и Милан Д. Јовановић.

Јован Парлаш, трг. из Тетова да се јави Владином Комесару г. Ђирковићу.

Траже се деца Темелка Петровића из Слатине - Јужна Србија. Ако би ко што знас, моли се да извести Владином Комесару с позивом на бр. 2589.

Тићу Милановић извештава

брат Степа да би требао одмах да дође, све је готово само да прими.

Из Обавештајног Одељења

У канцеларији Обавештајног Биро-а налазе се карте и писма за ова лица:

Александар Лазаревић ср. писар, Арсеније Станојевић поднаредник жандармеријски, Владимир Малосављевић ср. писар (2 карте), Данило Ристић коњички наредник, Драгутин Поповић трг, Драгомир Петровић (од брата Љубе) Драгомир Ђорђевић судски писар, Ђорђе Месаровић машинист, Милета Радуновић учитељ, Милорад Марковић ср. писар, Мулутин Јечменић, Никола Ст. Вељковић ср. начелник, Степа Јефтић р. внж. поручник, Тодор

следници, скупо наплаћујемо сваки наш цвет.

Реци ми — јер ти си сведок — да смо за Гавревића узели 87 хусара у Срему. За Косту Ђорђевића — сина генерала Халева. За Вељу Петровића — цео аустројски црк сатрвен у Дреновцу. За малог Левицу Наумовића, био је окупи Пуста Река и Лесковац, за Ивојла Војића — Лишодист, за Глишића — Коначица!..

За тебе, за тебе Милићу и оне који падају сада, откуд је велика, облобођена Отвајана!..

...Галије су спремне! Погледај, како је марија пучина новог српског неба; погледај како се беласају једра на катарма!

Отисни се од обале, грми на пут бесмртности: међу Великим Синовица наше земље, чека те дивно место!.. Б. С. Гл.

ХАРТИЈА ЗА ПИСАЊЕ за трговце, администрацију, адвокате, нотаре — шпартана и нешпартана. Коверти, Упијајућа хартија;

ХАРТИЈА ШТАМПАРСКА за штампање књига и новина, бела и у боји, разне каквоће.

ХАРТИЈА ЗА ПАКОВАЊЕ свих каквоћа, велике и у боји, за лакша и тежа паковања.

УЛИЦА ЛЕОНТИС СОФУ БР. 9

БРАЋА КОВО

СПРОЋУ ОТОМАНСКЕ БАНКЕ

КАРТОН ОБИЧАН И ФИНИ за прављење кутија и за повез књига и протокола.

КАРТОН БРИСТОЛ бео и у боји за штампање по-сетница у вавредно лепим мустрама.

МАШИНЕ ШТАМПАРСКЕ и КЊИГОВЕЗАЧКЕ, СЛОВА, БОЈЕ новинарске и акциденц.

ЦЕНЕ ИСПОД СВАКЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ

19—60

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ

најбоље цигарете

„ВЕНИЗЕЛОС“

од 0.50, 0.75 лепта и 1 драхме

Продају се свугде

Главна продаја у филијалу „Атлас“ киоск „Бела Кула“
ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 28—30

131—

СИНОВИ Г. А. КРЕРА И К^О ДТД.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Новамантерије, чарапа, бижутерије, мириса, чапак, пантлук, платна, мушона. Парфемних артикала, женске конфекције, гвожђарије и т. д.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на оптно по истој цени.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос	Квва	Дан.	1.—
„	Глубек	„	0.80
„	Јакл	„	0.65
„	Афрос	„	0.50

166—

Најстарија и највећа радња у Солуну

нове модне робе

МЕРКАДО ЛЕСИА

улица Венизелос бр. 31.

Приспеле су огромне количине МЕКИНТОША за господи и даме, за г. г. пешадјске и коњачке официре

„IMPERMEABLE“ енглески КВАЛИТЕТ ЕКСТРА

По цени које искључују сваку конкуренцију.

Велики избор женских пацова од илмша, штофа и т. д. најелегантнији крој по последњој париској моди.

Ове недеље приспели штофови за костиме, велике ширине од шевкота, габардина и т. д.

ЦЕНЕ СУ СТРОГО УТВРЂЕНЕ.

43—

Штампарска, Акварене

ВЕЗУВИО

ВИНО ИЗ ВИНОГРАДА

Са везувске лаве

— КЉУЧА КРВ КО ЛАВА —

ЦРНО И БЕЛО

Бурдима и на крчму, у магацину Ираклијева улица бр. 7—сокачић.

Дрогерија Гуслар

ПРОДАЈА ВИНА

РАДЊА

М. ПОЛИЧЕВИЋ И КОМП. добила је велику количину талијанских вина, као: Марола, Барбарато, Везув и бело Де паста. Продаја у флашама по умереним ценама.

Магацин се налази на кеју то франц. Генерал-Штаба. 77

Стовариште

израђеног дувана, цигара и цигарета

J. БАСТОС

Чист Хава Екстра-Фина

Ставља на знање својој поштованој војној клијентици да је француска чувена кућа J. Бастос отворила стовариште цигара и цигарета у белим пакегама, чиста Хавава, нарочито за господу официре, као и у плавим и ружичастим пакегама.

Стовариште се налази у улици Победе (Нми) Бр. 39.

Продаја искључиво само за војнике савезничких армија.

Продаја на велико и на оптно. 22—30

D-R АЛЕКСАНДРИДЕС

специјалиста за унутарње лековице. — Управник болнице за заразне болести

Прима сваког дана од 11—12 пре и од 5—8 по подне у француској апотеци ул. Франк бр. 35 — у згради француске болнице — а од 2—4 по подне у својој тању улица престоло, назвадену Борфа бр. 85 — у поредној кући за булеваром краља Константина

Поткожно убрзгивање Неопалварзана као и новог француског препарата „Galy“ противу сифилиса 42—

АТИНСКА Банка

ова част известити публику, официре и војнике, као и српске избеглице да је отворила једну филијалу

у једној улици која чини угао са „Гриком Народном Банком“ и према улици Венизелос.

По споразуму са Министарством Финансија Краљ. Србије, ова филијала узела је на себе тежишне новеца њиховим порезима у Француској, Алжиру, Грцији, Русији, Кореји и свима француским колонијама, у Швајцарској, свима Савезничким и неутралним земљама, као и у главним градовима Србије.

Филијала је узела на себе и медење банкарске операције:

Куповину и продају отрано новце, емисију кредитних плана; налоге за исплате у свима земљама Грчке, Европе и прекоморских земаља; берзанске налоге и исплате купона итд.

Од тога, по налогу „Српског Црвеног Крста“ примала је на себе депоновање новчаних прихода који су му намењени.

СРПСКА РЕСТОРАЦИЈА ПРВОГА РЕДА

◆◆◆ БЕОГРАД ◆◆◆

Част нам је ставити до знања српској војсци и српској публици да смо у Солуну, морске пристаниште — кеј, улица Ники 35, отворили

СРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ „БЕОГРАД“

где ће се кувати само српска јела првога реда, јер смо за радњу узели Српкињу куварницу.

Потрудили смо се и набавили чиста природна вина талијанска, француска и грчка а такође и француски и грчки коњак.

Кухаћемо чисту српску каву,

Препоручујући се српској војсци и публици, молимо је за посету.

С особитим поштовањем,

Ђира Васџ, трг. Београђанин
Васа Златаревић, ресторатер.

4—20

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да и даље пушите саме цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

САЛОНИКА

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

Најбоље и најкукусније цигарете и дуван свих врста.

Награђена првом највећом наградом на изложби у Филаделфији.

НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА

Нарочито „Миродато“ и ДУВАН ЗА ЛУЛЕ. 62—90

Српско Трговачно Друштво А. Д.

из Београда.

— СОЛУН —

Улица Победе бр. 11, на кеју до бескона „Пате“ (средњег)

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Врши обичне и телеграфске новчане исплате за Србију, Швајцарску и све Савезничке државе.

Са положаја може новац да нам се упућује поштанским упутницама у свима монетама.

Уз сваку испоруку треба нам јавити тачну адресу коме има новац да се уплати.

Према новцу на штедању и чувању.

Обавештења бесилатно. 62—

УПРАВА.

Најбоље и најкукусније су

Улица Франк 31 62— —2 Солун.

Нова Књижара

МЕШУЛАМ — МАТАРАСО

43 улица Велики Александар 43 — Солун.

Велико стовариште свију канцеларских потреби. Продаја антро и детаљ.

Препоручује се свима издештењима и канцеларијама.

Цене изјумереније. 62— —2

ВЕЛИКОЈ МЕЊАЧКО-БАНКАРСКОЈ РАДЊИ

БАНКА САНТИЕЛА И С. СКАПЕ

Преко пута Тиринга — СОЛУН — ул. Венизелос 8.

Поверавате наше мењачке и банкарске послове, јер се одакуче својом солидном и кудантном радњом.

Врши све банкарске послове узок тачно и по дневном курсу. 84—

Одговорни уредник М. Тавуларећ